

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

D[omi]nica Te[m]p[or]e natiuitatis christi

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A a Cū gratiarū actioe. qz q̄ vult alia impetrare gratias debet esse de p̄teritis. **U**ñ Chrys. sup. Mat. Gratiarū actio est inuitatio ad plus dādum. **P**etitio/ nes v̄re innotescant apud deū. i. ita feruētes sint vt ad deum perueniant.

C Et par dei. i. de q̄ ē par z quies mētis. **Q**ue erupit. id est excedit. **O**mnem sensum. **U**ñ cē. i. omnē intellectū tā angelicū q̄ humanū. **C**ustodi at corda vestra. Id est voluntates vestras in bono.

Et intelligētiās vestras: in christo iesu dño nostro. **S**or. vt nihil extra ipsā appetat vt intelligat.

Postilla

A p̄paruit ei gr̄a dei saluatoris n̄ri zc. **I**do die ab ecclesia dei celebrat natiuitas dñi: sicut eb̄stus dñs n̄r de virgine maria natus est verus deus et verus homo: in q̄ magnā misericordiam hoibus ostēdit: quia nō ex op̄ibus iusticię que fecim⁹ nos: sed p̄ magnā misericordiam suā saluos nos fecit. Ergo apls paul⁹ in officio p̄m̄isse que in media nocte celebrat: insinuat dei misericordiam nobis exhibi tā di. Apparuit em̄ gratia zc. **U**ñ in iitiū illius ep̄le scribit sanctus Paulus exhortādo sicū discipulū suū di. Loquere q̄ de cēt sanā doctrinā: senes vt sobriū sint: pu-

dici prudētes sani i fide: i dilectioe z paciētia. Et in oibus reipm̄ p̄be exēplū bonoz op̄ez. **T**ūc sequit̄ p̄sēns ep̄stola. **A**pparuit em̄ gr̄a dei z saluatoris n̄ri. **L**y. i. in carne p̄ nobis assūpra.

A ne z obsecratioe cū gr̄a in actione ^{de p̄teritis} ^{pro p̄sensibus z futuris} **P**etitioes v̄re innotescāt apud deū: ^{quies vera} **E**t par dei q̄ erupat oēm sensū: ^{a sollicitudine.} ^{hec est vera imago scēe trinitatis nihil velle z intelligere q̄ in christo iesu.} **C**ustodi at corda v̄ra z intelligētiās v̄ras. In christo iesu dño n̄ro.

In nocte natiuitatē dñi ad primā missā eplā. ad Titū. II. c. i. si.

A p̄paruit em̄ gr̄a saluatoris n̄ri dei

A dōb⁹ hoib⁹ erudiens ^{incarnatioe z saluationis} ^{instruens} nos: vt abnegātes impietate z sc̄cularia desideria: sobrie z iuste z pie viuā^m i hoc seclō: expectātes beatā spem z aduētū gl̄ie māgni dei z saluatoris n̄ri iesu christi.

Qui dedit semetipm̄ pro nobis: vt nōs redimeret ab oī iniquitate:

uētū veniet vt de⁹ magn⁹ cū potestate z maiestate. **Q**ui. i. christ⁹. **D**edit. gratis z sine meritis. **S**emetipsum. in precii/ et nullā aliā creaturā. **P**ro nob. adhuc inimicis. **U**t nos redimeret. per precii sanguinis. **A**b oī iniquitate. tā actuali q̄ origi

In secunda Missa Natiuitatis dñi

Enali. a. **E**t mudaret sibi populu. p sacramentum bapismi. b. **A**ccepta grati p charitate. c. **S**ectatore bo. operu. **L**y. Ita q gra q dat i bapismo non dat inuacuū sed ad bene operandū. d. **H**ec loqre. **L**y. ignorātes docendo. e. **E**t exhortare. iā sciētes ad melius inducēdo. **I**n ebisto iesu dño nostro.

Postilla

Apparuit be nignitas r hūanitas rē. ad Titū. iii. An mītiū illi eplē scribit scētus Paulus tico discipulo suo dicēs: Loqre et exhortare illos pncipib⁹ z p tātibus subditos esse: z ad oē op⁹ bonū paratos esse: et post pauca sequit epistola hodierna. **A**ppari. be nignitas r hūa. salua. nri dei. qz magnaz mīscōiam nobis dē. exhibuit in hoc q. p nob⁹ humanitātē assūpsit. **M**o ex opt. iust. q feci. nos. **S**orra. qz nulla bona fecim⁹: imo potius cū inimici essemus: recōciliati sum⁹ deo. b. **S**ed fm suā mīscō. sal. nos fec. **L**y. Salus em̄ eterna excedit totalit facultatē hūanę nature: p pler qd nō pōt attingere eaz qz nīst ex largitate diuine

^{§ bapismo z penitētia} ^{§ imitantem} ^{§ p dīcādo} ^{§ gratificatū} ^{§ appōsitū est}
z mudaret sibi pplm acceptabile
sectatore bonoz oper: hec loqre
z exhortare i christo iesu dño nro

In secunda missa natiuitatis christi Epistola. Ad Titum. iii. b. in principio capituli.

Apparuit be nignitas r hūanitas saluatori nri dei: nō ex opib⁹ iusticie q fecim⁹ nos: s; ex opib⁹ mīscōiā saluos nos fec p suā mīscōiā regeneratiōis et renouatiōis spūscī: quē effudit in nos: abūde p iesum christū saluatōrē nostr: vt iustificati gratia ipsius: heredes sim⁹ fm spēm vitę eterne: in christo iesu dño nostro.

In die natiui. dñi ad summā missā. Heb. I. a i pn. **M**ltipharie

mīscōie. i. **D**er lauacrū rege. bapismi: p quā fit regeneratio a culpa. **G**eneratio ei inqnat. vñ: Ecce em̄ i inq. cō. sū. rē. **S**z regeneratio lauat. vñ: Nīst qz renatus fuerit ex aq z spūscō: nō pōt intra regnū dei. **E**t renoua. spūscō: qz spūscōs in bapismo dat⁹ terminat vitā veterē q ē sub pctō: z inchoat nouā q est sub gra. **Q**uem effudit i nos abūde. **L**y. ad deletionē: oim pctōz z copīā pccatū. **D**er iesū christū sal. no. **L**y. ex cui⁹ passione bz efficacia: sacram bapismi. **E**t iustificā gra ipsius hē. s; mus. **L**y. qz gra facit nos filios dei adoptiuos z heredes regni. **S**ecōdū spēm in p. senti. p. **E**t eterne. s. i futuro.

Mltipharie rē. **H**ęc eplam scribit scētus Paul⁹ ad hebreos. **E**t hebrei sūt q sūt cōuersi ad fidē christi de iudaismo. **E**t i alia epla ponit dignitatē noui test. respectu veteris. **Q**uis vtrūqz testamentū sit a deo datū. **E**t tñ tradidit p angelū q loquebat moysi i p. sōna dei. vñ: Mos loqz scim⁹ qz moysi loqz

ps. 50. b. Jo. 3. a.

Postilla

Act. 7. a. Jo. 9. b.

Aut^o e de^o. Nouū autē testamētū tradidit
 deus p seipm: qz p filiū suū incarnatū q est
 vn^o de^o cū patre. Itē qz vet^o testamētū
 traditū est obscure sub velaminib^o z figu
 ris. Nouū autē testamētū traditū ē lucide
 z apre. Et in signū
 huius dicit aplūs.
 a **C**res: Absti
 pharie. i. multē lo
 cutionibus abraē/
 isaac z iacobi z ce/
 teris: z eisdē sepe.
 b **C**Abstisq; mo
 dis. qz mō p som
 nia: vt daniel: mo/
 do aperta voce: vt
 moyse: mō interio
 ri inspiratōe: vt da
 uid. c **C**olim de
 us loquēs pa. i.
 pphe. 2y. p pro
 phetas: qd ange
 li reuelabāt oculi
 ta diuina: z ipsi vl
 teri^o pplo nuncia
 bāt. d **C**Houiss
 me diebus istis
 2yra. tpe gratē et
 veritatis reuelate.
 e **C**Locutus est
 nobis in filio. id
 est p filiū incarna
 tū: qui maior est p
 pber^o. f **C**Quē
 filiū p m humanam
 naturā de^o pater.
 g **C**Constituit
 heredē. i. dñm p
 petuū. h **C**Uni
 uer. sup omnē cre
 aturam. i. **C**Der
 quem. Bor. f. c. h
 stū p m diuinā natu
 ram p m quā cogern^o est patri. k **C**Se
 cit. non solū inuisibilia: sed l **C**Et secu
 la. cōtra manicheos. vñ: Dia p p m facta
 sunt. m **C**Qui cū sit splendor glie.
 quia filiū procedit a patre vt splendor a
 sole. n **C**Et figura substantiē ei^o. i.

eiusdē substantiē cū pte. o **C**Portasq;
 .i. sustētās z pseruās in esse. p **C**Dia.
 .i. celestia z terrestria. q **C**Verbo vir
 tu. suē. i. solo impio prātis et bonitatis
 ipe. r **C**Purgationē pctōz faciens
 Bor. tā originaliū
 q̄ actualium: z ipe
 chris^o s **C**Sedet
 .i. quiescit z regnat
 post multū laborē
 z hūilia: qnē subli
 mar^o. t **C**Ad de
 rterā. i. gq̄alitatē
 patne. v **C**Ab
 icstatis in excel
 sis. id est in potio
 ribus bonis patriē
 r **C**Tanto meli
 or. id ē pportiona
 bilior. y **C**Ange
 lis effect^o quan
 to differēt^o h il
 lis nomen here
 ditauit. 2yra. qz
 ipse dicit ver^o de^o
 z dñs consubstan
 tialis patri: ipi autē
 angeli dicunt serui
 z **C**Cui enim di
 xit aliquādo an
 gelorū. Bor. Mo
 solū mōz: s; etiā
 maior. a **C**Sili
 meus es tu. id ē
 mibi propi^o z con
 stitūal. b **C**Ego
 hodie genui te.
 id est eternalit^o: qā
 eius generatio nō
 transe in prereritū
 c **C**Et rursum.
 supple dicit de^o pf
 d **C**Ego ero illi i
 patrē. Bor. eum pte gēdo. e **C**Et ipse
 erit mibi in filiū. mibi p oia obediēdo.
 f **C**Et cum iterum. Bor. f. de^o pater.
 g **C**Introducitur primo. filium suum.
 h **C**In or. ter. i. cū cū q̄ p̄s erat i mun
 do inuisibil^o mūdo apparere visibilē fecit.

^a diuersis vijs
^b multisq; modis olim de^o loquēs
^c legis z nature
^d patrib^o in pphetis: nouissime die
^e istis locur^o ē nobis i filio: quēz
^f in natura assumpta
^g constituit heredē vnūuersoz: p quēz
^h fecit z secula. Qui cū sit splendor
ⁱ glorie z figurā substantiē ei^o: pōz
^k tāsq; oia verbo virtutis suē: pūr
^l gationē pctōzū faciens: sedēt ad
^m dexterā maiestati in excelsis: tām
ⁿ to melior angelis effectus q̄nto
^o differēt^o h illis nomen heredita
^p uit. Cui em̄ dixi aliquā angelorū:
^q filiū meus es tu: ego hodie ge
^r nui te: Et rursum: Ego ero illi i pa
^s tre: z ipse erit mibi i filiū. Et cum
^t itez introducitur p̄mogenitū i orbe
^v patrē. Bor. eum pte gēdo. e **C**Et ipse
^w erit mibi in filiū. mibi p oia obediēdo.
^x f **C**Et cum iterum. Bor. f. de^o pater.
^y g **C**Introducitur primo. filium suum.
^z h **C**In or. ter. i. cū cū q̄ p̄s erat i mun
^{aa} do inuisibil^o mūdo apparere visibilē fecit.

305.1.a

Ds. 2.b

2. Re. 7. b
2. Paral. 22. c

Dominica infra octavas nati. dñi

E a **D**icit. scriptura de christo. b **E**t
 Ps. 96. b. **ado. cū. s. hominē christū sūm hūanitatē**
 passū z mortuū. c **D**ēs an. dei. s. iust/
 fidi ei^o obtpando. d **A**d angelos q/
 Ps. 103. a. **dē dic. Qui facit an. su. spūs. Bor.**
 .i. celestes nuncios
 suos cū leuia nūci/
 ant. e **E**t mini/
 stros suos. facit.
 f **C**lāmam ig.
 cū eos ad exercitiū
 vindictē mittit: sic
 Scil. 15. a. fuerunt duo angeli
 missi in sodomam.
 g **A**d filiū at.
 dicit deus pater.
 b **T**hrōn^o tu^o.
 id est regnū tuum.
 i **D**e^o. o de^o fili.
 k **I**n seculū se
 culi. i. pmanet i se
 num. l **C**irca
 eq. i. regla directa
 est. m **C**irca
 re. tuū. i. disciplina
 q̄ bonos regē z ma
 los pcut. n **D**i
 leristi iusti. Bor.
 id est omne bonū.
 o **E**t odi. iniq̄.
 id est omne malū.
 p **P**ropterea.
 q̄ h̄ fac. q̄ **C**ū
 rit te. sūm boiez vt
 regē z pontificem.
 r **D**eus de^o tu
 us. ipse de^o pater.
 s **O**leo erul.
 Bor. i. grē cōsciam
 exhilarantis. p̄ter
 peccati imunitatē.
 t **D**re p̄tici. tu
 is. i. s̄ oib^o sc̄tis q̄
 plenitudie sua p̄t/
 cipant. v **E**t tu
 domine. s. fili dei.
 x **I**n p̄ncipio.
 rez creandaz. y **T**errā sun. i. creasti
 z **E**t opa ma. rē. Bor. Et dicūt celi.

spāstē opa manū ei^o: q̄ in ip̄is marie re/
 lucet ei^o porētia z bonitas: porētia in ma/
 gnitudine bonitas i vtilitate. a **I**psi.
 celi. b **P**eribunt. s̄tū ad formā: non
 q̄tū ad s̄bam. c **T**u aut p̄ma. s. i mu/
 tabil. d **E**t oēs.
 celi aeret. e **E**t
 vesti. vete. Bor.
 .i. ad interitū acce/
 det. f **E**t velut
 amictū mu. eos
 z mu. i. nouā figu/
 rā. vñ: Quid celi
 nouū z terrā nouā
 g **T**u at. s. de^o
 fili. b **I**dē ip̄ se
 es. oino imutabil.
 i **E**t ani tuū nō
 def. i. et̄nitas tua
 non habet finem.

Quāto Postilla
 tpe rē.
 ad Gal.
 iij. Añ
 in̄itū illi^o eplē scri
 bit s. paul^o di. Dēs
 em̄ vos vnū corp^o
 estis i christo iesu:
 si aut vos christi: s̄
 semē abraē sūm pro
 missionē heredes.
 Tūc statū sc̄t eplā
 hōd. Quanto tpe
 herēs rē. Tūc aut
 eplā scribit s. pau.
 ad Gal. Et galathē
 sunt greci. Et gala/
 thia ē nomē regio/
 nis greci. Et qm̄ il
 lo sacro tpe natiui/
 tat^o christi sc̄tā mat
 ecclesia recoltit q̄lū il
 le sine estiatōe ma
 gn^o p nob puul^o fa
 ct^o sit: eplā z euāg.
 p̄cordat: qz euā. di
 cit quō puer iesus
 x. 2. f. crescebat z p̄fortaba^{te} plen^o sapia z grā:
 sic ap̄s pau. i eplā hōd. exp̄mit effectū z

B
 B
 Apo. 21. a
 Postilla
 B
 Lu. 2. f.

In Circūcisione Domini

utilitate dñice natiuitate? chūsti fīm carnē
qz d puitute trāsumim? i filioz adoptōz: sic
pēz i pñti epla, vñ dicit: a **C**frēs: qñ. **C**
Eīn. i. p. qñtū eps. b **C**heres. i. fili? cui
de iure debet hereditas. c **C**Paruu. ē.

aut est filij dei: misit de? spi. fi. sui.
Ly. spm̄ scm̄ q dicit spūs filij sicut r pñs: ex
eo q pcedit ab vtroqz. s **C**In corda
ve. p infusione grē. t **C**Clamante ab
ba pñ. i. patre. v **C**Itaqz iā nō ē ser.

scz ifra ānos discre
tōis. d **C**Nihil
dīf. a ser. **C**Or. qz
ad modū serui co
git: nec hz aliquaz
pātētem rex suarū.
e **C**Cum sit do.
oīm. i. bonoz pat
noz. f **C**Sz sub
tu. r actorib? est
Boz. Tutorēs di
cunt q cū tuent cō
tra adūsarios. A
ctorēs q agunt cau
sas ei? g **C**Usqz
ad pñti. tē. a pa.
Ly. i. vsqz ad etatē
adultā. h **C**Ita r
nos cū esse. puu.
Eīn. intellectu r la
pētia. i **C**Sub
elemē. mū. hui?
era. ser. **C**Or. sub
te cti seruituti legē.
Sciētū q legales
obfūatīe fuerit figu
rē dīponentes ad
chūstū: iō i ei? adue
tu sūt dimisse: q s
dic: k **C**At vbi
ve. ple. tē. i. tēpūf
grē. l **C**Abist d.
fi. suū. nō angelū.
m **C**Factum er
m. Ly. qñtū ad cor
pus sūptū d maria
dōgie. n **C**Factū
sub lege. qz volu
it legalia seruare.
o **C**Uteos q s
le. erāt. Ly. i. legalib? obseruātīs obli
gati. p **C**Redimeret. p passionē suā.
q **C**Ute adoptionē fi. recipem?. scz p
chūstū: q est naturalis fili? su?. r **C**Qm̄

^{in homo patria}
tō tpe herēs puū? ē nihil differt a
^{bonoz} ^{sub pūfōib?}
f suo cū sit dñs dīm: s; sub tutorib?
^{quātū ad se r sua} ^{statutū}

r actorib? ē vsqz ad pñtiū tps a
^{suo} ^{sensu}
h pñ. Itā r nos cū eēm? puuū: sub
^{idola colentes r sub lege seruientes}
i elemētū mūdi hui? eram? hūictes
^{a de? pñtiū}

k **C**At vbi vēit plēnitudo tps: misit
^{natū. s maria}
l **C**De filiū suū factū ex muliere factū
^{qz legalia seruauit}
n **C**Sub lege: vt eos q sub lege erāt rē
^{q passionē} ^{assumptionē}

q dimeret: vt adoptionē filiozū dei
^{ex quo}
r recipem?. Qm̄ autē est filij dei:
^{ideo.} ^{sp̄m̄ sanctum.}

misit de? spm̄ filij sui i corda vřa
^{faciētē vos clamare. s pater. s ex hoc seq̄t q si}
clāmantē: Abba pater. Itaqz iā
^{delis. s amplius. s qz clamat pater. s sequit}
nō est seru? sed fili?. Qz si filiūs?
^{qz cōstituit vřz chūstianū herede glorie}
r herēs per deum.

CIn circūcisione dñi. Gal. iii. d.
^{lex p̄dusit sub petō: sed tñ in}
Dixitqz veni
^{it vultis} ^{tempus gratie. s moysi}
rēt fides sub lege cu a

sed fi. Ly. qñtū si
destr cōfitef deū pa
trē. r **C**Or. si fili?
Eīn. in pñti p grāz
v **C**Itā heres. scī
licet erit in futuro.
3 **C**Der deū. qui
ips adoptauit i hg
redē celestī patriē.

Dixitqz veniret
fides sub
lege rē.
Gal. iii. Qñ intēuz
ill? eplē scribitē tā.
paulus i eo. ca. di.
Credidit Abraam
deo: r reputatū est
ei ad iusticiā. Tūc
sequit epla hodie
na. Quisqz vēiret
fides. Quia hodie
agit de circūcisione
dñi: r i ve. test. hoc
fecit circūcisio qd
hodie fecit baptis
m? pter qz ianuā
celi nō apuit: s; cir
cūcis venerunt ad
lymbū scōz patrū
er ibi expectabant
aduētū ch̄ri: baptis
cati aut iā absqz vl
lo medio euolat ad
cglū: qd in h figura
tū fuit: qz ch̄ro ba
ptisato cglū aptū ē
sup ip̄m. Eīn euan.
r epla cōcordāt: qz
euāg. dicit de circū

ciōe: s; r in epla babel de circūcisione
r de baptismo q dat loco circūcisionis. vñ
dicit apls. a **C**Frēs: Dxi. ve. fi. Ly. vñ.
scz reuelata r explicata in euā. b **C**Sub

ciōe: s; r in epla babel de circūcisione
r de baptismo q dat loco circūcisionis. vñ
dicit apls. a **C**Frēs: Dxi. ve. fi. Ly. vñ.
scz reuelata r explicata in euā. b **C**Sub

ciōe: s; r in epla babel de circūcisione
r de baptismo q dat loco circūcisionis. vñ
dicit apls. a **C**Frēs: Dxi. ve. fi. Ly. vñ.
scz reuelata r explicata in euā. b **C**Sub

o **C**Uteos q s
le. erāt. Ly. i. legalib? obseruātīs obli
gati. p **C**Redimeret. p passionē suā.
q **C**Ute adoptionē fi. recipem?. scz p
chūstū: q est naturalis fili? su?. r **C**Qm̄

ciōe: s; r in epla babel de circūcisione
r de baptismo q dat loco circūcisionis. vñ
dicit apls. a **C**Frēs: Dxi. ve. fi. Ly. vñ.
scz reuelata r explicata in euā. b **C**Sub

In Epiphania dñi

E lege cu. Bor. i. sub legis onere. a **C**lō
clūsi. i. timore legi ligati et compōsi ne de
fluereim^o ad vitia. b **I**n eā fl. q̄ re. e.
tpe gr̄e. Sciēdū q̄ eadē fides et in nouo et
ve. te. s; i veteri erat iplicita et figur. vela
ta: in nouo vero ex
plicita et reuelata.

CItaq; lex pe
dago. r̄. Ly. i. ad
christū dispōnēt
pedagog^o disponit
puer ad p̄tē tpe
futuro hñ dā. Par
uuloz autē h̄re pe
dagogos q̄sq; cre
scūt i viros p̄fectos
q̄ eos ad recta diri
gūt timore penaz.

CIt er fl. Ly.
reuelata. e **C**It
stificemur. iustī
cia infusa. f **C**It
vbi ye. fl. i. post
q̄ reuelata ē fides
christi q̄ erat ocul
ta antiq; patribus

CIta nō s; pe.
su. Bor. i. sub coa
ctioe et seruitute le
gis; s; sub euāgelī
ca libertate. Ly. sic
puer adueniēte eta
te adulta non ē am
pli^o s; pedagogi di
scipula: et eadē rōne
adueniēte euange
lio cessant legalia.

CIta em̄ fl.
dei estis. Bor. nō
fuit. i **C**It er fl. q̄
ē r̄. fides em̄ fa
cit filiū dei. vñ: De
dit eis p̄tē filios
dei fieri: his q̄ cre. i
no. et^o. h **C**It
cūq; em̄ i christo
ba. est. i. i fide iesu christi. l **C**hristū
indu. i. christo p̄formes facti estis p̄ vite
p̄formitatē et sacramēti susceptionē. Pul

CIta nō s; pe.
su. Bor. i. sub coa
ctioe et seruitute le
gis; s; sub euāgelī
ca libertate. Ly. sic
puer adueniēte eta
te adulta non ē am
pli^o s; pedagogi di
scipula: et eadē rōne
adueniēte euange
lio cessant legalia.

CIta em̄ fl.
dei estis. Bor. nō
fuit. i **C**It er fl. q̄
ē r̄. fides em̄ fa
cit filiū dei. vñ: De
dit eis p̄tē filios
dei fieri: his q̄ cre. i
no. et^o. h **C**It
cūq; em̄ i christo
ba. est. i. i fide iesu christi. l **C**hristū
indu. i. christo p̄formes facti estis p̄ vite
p̄formitatē et sacramēti susceptionē. Pul

CIta em̄ fl.
dei estis. Bor. nō
fuit. i **C**It er fl. q̄
ē r̄. fides em̄ fa
cit filiū dei. vñ: De
dit eis p̄tē filios
dei fieri: his q̄ cre. i
no. et^o. h **C**It
cūq; em̄ i christo
ba. est. i. i fide iesu christi. l **C**hristū
indu. i. christo p̄formes facti estis p̄ vite
p̄formitatē et sacramēti susceptionē. Pul

CIta em̄ fl.
dei estis. Bor. nō
fuit. i **C**It er fl. q̄
ē r̄. fides em̄ fa
cit filiū dei. vñ: De
dit eis p̄tē filios
dei fieri: his q̄ cre. i
no. et^o. h **C**It
cūq; em̄ i christo
ba. est. i. i fide iesu christi. l **C**hristū
indu. i. christo p̄formes facti estis p̄ vite
p̄formitatē et sacramēti susceptionē. Pul

CIta em̄ fl.
dei estis. Bor. nō
fuit. i **C**It er fl. q̄
ē r̄. fides em̄ fa
cit filiū dei. vñ: De
dit eis p̄tē filios
dei fieri: his q̄ cre. i
no. et^o. h **C**It
cūq; em̄ i christo
ba. est. i. i fide iesu christi. l **C**hristū
indu. i. christo p̄formes facti estis p̄ vite
p̄formitatē et sacramēti susceptionē. Pul

chra em̄ vestis ē indui christū. Ipe est em̄
sol iustitie: vñ i signū innocētie dat vestis
cārida puero baptizato. m **C**Ita est iu
de^o. f. sub lede moyfi. n **C**Ita est gre^o.
sub lege naturali. o **C**Ita ē ser. neq; li
sed melioz seruo.

CIta ē mascul
lus r̄. supple di
gnioz alter altero i
fide christi. a **C**It
em̄ vos est vñ
Bor. nō differētes
i aliā. r **C**Ita in christi
fide christi. i. i fide christi
fide. t **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

CIta ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

CIta ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

CIta ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

CIta ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

CIta ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

CIta ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

CIta ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

CIta ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

CIta ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

CIta ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

CIta ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

CIta ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

CIta ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.
v **C**Ita ergo se
mē abrae est. p
imitationē iusticie.

Jo. l. b

Postilla
lb

Surge illu
minare hierusalem:

durit. Et dicit ab epi qd ē supra et pbanos
apparitio: et dicit agi i epla et i euāg. Mā i
euāg. dicit: Obulerūt magi dño aurū thūs. Dat. 2. b

A z myrrhā zc. Sicut in epla dicit: **O**es de
saba veniet aurū z thūs deferētes: z lau
dē dño annūtiātes. In dicit Esa. ppe
tādo de natiuitate chūsti. a **O** hieru
sālē. i. ecclesia. b **S**urge illumina

uatū. p **E**t vide. i. itellige. q **O**es
isti gre. sūt. fideles in unitate fidei chū
stiane. r **V**enerunt tibi. Filij tui. i.
puuli i chūsto. s **D**e longe ve. z filie
sue de la. Ly. i. ppe. t **S**urget. pfo
rato i cruce chūsti

Jo. 1. a.

re: qz venit lumē
tuū. i. chūstus hō
fact: q ē lux vera:
q illuminat oēs bo
minē venietē i hūc
mūdū: qz nullū illu
minat nisi p ipm.

a **qz venit lumē tuū: z glā dñi sup**
b **te orta ē. Quia ecce tenebrę ope**
c **rient terram/ et caligo pōpulos:**
d **sup te autē orietur dñs: et glōria**
e **eius i te videbit. Et ambulabūt**

c **Et glā dñi i.**
id ē filius dei q est
glā pñis. d **S**u
per te orta ē. Ly.
natura humana af
sūpta. e **Quia**
ecce tenebrę. i. iust
delitatis z ignorā
tie hic in presenti.

f **Domerit ter**
g **ra. i. homines carna**
h **les terrena aman**
i **tes. g Et cali**
j **go. peccatorum.**
k **Populos:**
sup te autē oriet
dñs. quasi sol ve
rus. i **Et glo**
l **ria ei in te vide**
m **bit. Ly. p opatio**
n **nē miraculoz. i. le**
o **profoz mundatio**
p **nē regēoz illumina**
q **tionem/ z mortuo**
r **rū resuscitationē.**
s **Et ambula**
t **būt getes. q dñs**
u **i tenebrę idolatrię**
v **fuerūt. l In lu**
x **tuō. Ly. i. lumine**

f **Domerit ter**
g **ra. i. homines carna**
h **les terrena aman**
i **tes. g Et cali**
j **go. peccatorum.**
k **Populos:**
sup te autē oriet
dñs. quasi sol ve
rus. i **Et glo**
l **ria ei in te vide**
m **bit. Ly. p opatio**
n **nē miraculoz. i. le**
o **profoz mundatio**
p **nē regēoz illumina**
q **tionem/ z mortuo**
r **rū resuscitationē.**
s **Et ambula**
t **būt getes. q dñs**
u **i tenebrę idolatrię**
v **fuerūt. l In lu**
x **tuō. Ly. i. lumine**

fidei chūstiane. m **Et reges in splen**
n **do. or. tui. Do cintelligit de trib regu**
o **bus venientib orā stella ad psepū dñi.**
p **Leua. i. circū. i. mūdū. o Qu**
q **los tu. Ly. ad oēm differentā orbis re**
r **spectu hierlm: vbi pmo pñdicatū ē euāge**
s **liū: z inde alibi p chūsti discipulos deri**

m **gentes in lumine tuo: et reges in**
n **splendore orō tuī: Leua in circū**
o **tu oculos tuos et vide: oēs isti cō**
p **gregari sūt: venerūt tibi. Filij tui**
r **de longe veniet: z filie tue de late**
s **re surgent. Tunc videbis z afflu**
t **es: z mirabit z dilatabit cō: tuū:**
y **quādo puerfa fuerit ad te multi**
a **tudo maris: fortitudo gentiū ve**
b **nerit tibi: fundatio cameloz ope**
d **riet te: drōmedarij madiā z effa.**
e

toz z multi alij potētes: exēplo impatorz
annuatim diuitias multas p orbem mise
runt sup talia aialia ad sustentationē mini
stroz ecclesie et pauperū chūsti/ ad edifi
cationem ecclesiarū. e **Drōmedarij**
madiā z effa. Dadian et effa regio
nes sūt trās arabiā: z i istis terrz nascunt

latere effluxit san
guis redēptiōis/ z
aq baptilm: d qd
facta ē ecclesia: sic ex
costa lateris adē fa
cta est eua mī oim
hominū viuentiū.
v **Tunc vide.**
Ly. mltitudinē cre
dentiū. r **Et af**
flues. p solatiōib
diuis. y Et mi
rabit. ex tā veloci
multiplicatione qz
a tpe aploz deriu
ta est fides chūstia
na ad oēs pres ēre
habitabil. z Et
dilatabit cor tu
um. Ly. p gaudio
a Qu couersa
fu. ad te. multi.
mar. Ly. i. habi
gatiū i insul: sic piz
de scilia/ anglia: et
alij insulis mar.
b Fortitudo
gē. Ly. i. impiū ro
manū qd totū mdo
dñabat. c Cle
ne. tibi. qd imple
tū est tpe cōstātinī
impator. d In
undatio came
lozū ope. te. Ly.
Cōstātinū em impa

B

D

2. b

Dñica infra octauas Epiphanie

S tallia aialia fortia. Et dromedari^o e aial ca
 melo min^o sed veloci^o. An plini^o dicit: q
 dromedari^o est aial velocissim^o/gracile z
 neruosu/camelo minus sed longa habes
 crura/ z longissim^o passum: tam suau^o q
 sine magno labore
 suo/ z sine fatiga ti
 one magna drome
 dantis. i. insidētis
 ipi aiali: currit per
 die natura^o centū
 qua miliaria: costi
 ces arborū come
 dit aut modicu fe
 nu^o v^o ossa dactiloꝝ
 hec ille. a **O**es
 de saba veniet:
 aux z thus defe
 retes: z laudem
 dño annuncian
 tes. **Ly.** Hoc im
 pletu est in illis tri
 bus regibus: q ve
 nerit ad adorā dū
 christum natum.

Postilla

Obscuro vos zc.
 An in iu
 um illius
 epistole scribit sa
 ctus paulus roma
 nis dicēs: D alieu
 do diuitiaz sapien
 tie z scientie dei: q
 incomprehensibilia
 sunt iudicia eius: z
 inuestigabiles vie
 ei. **Tūc** post hoc sequit epla hodierna:
 Obscuro vos zc. Epistola z euā. concor
 dant: qz duo sunt homini necessaria ad sa
 lutē. s. hūilitas mētis/ z mūdatio carnis.
 Ad hūilitatē mētis incitatur in euāg.
 exemplo christi: cū in sine euangelij dicit:
 Et erat subole illis. s. marie z ioseph. Ad
 mūdiciā carnis incitatur in epla hodie
 na vbi apls dicit. b **O**bscuro vos p
 misericordiā dei. s. exhibitam vobis a
 deo. c **U**t exhibeatis. s. z volunta
 rie. d **C**orpa vestra. non aliena: con

tra illos q saluari credūt p penitentiā ali
 ozum. e **H**ostiam viuente sanctā/
 dgo placente. id est q hostia sit viuens
 sancta z deo placens. f **R**ationabi
 le: s. sit. g **O**bssequium vestrū.

Borra. vt sic mor
 tificēt vitia vt ser
 uet natura. In om
 ni em sacrificio in
 veteri testamento
 precipit offerri sal.
 Unde dicit: Quic
 quid obruleris sa
 crificij/ sale condit
 es. Et sal significat
 sapientiam siue dis
 cretionē. b **E**t
 nolite cōforma
 ri huic seculo. id
 est malis homini
 bus. Anima enim
 habet se sicut spe
 culū: quia sicut spe
 culū ostendit simi
 litudinē illius rei q
 sibi obicit: sic ani
 ma illis que diligit
 conformat. Unde
 Aug^o. Si terrā di
 ligis/ terra es: si de
 um diligis/ de^o es:
 si aurū diligis/ au
 rum es: participa
 tiue. m illud psal.
 Ego dixi dū estis:
 et filij excelsi om
 nes. i **S**ed re
 formamini in nouitate sensus ve
 stri. **Lyra.** Imago enim dei ad quam su
 mus formati: deformat in nobis p pecca
 tum: sed p gratiā dei reformat. k **U**t
 probetis. **Ly.** id est experiri possitis p
 spm scdm habitantē in vobis. l **Q**ue
 sit voluntas dei bona. quātum ad in
 cipientes. n **E**t beneplacēs. quātū
 ad proficientes. o **E**t pfecta. s. tū ad
 pfectos. o **D**ico em. i. incipio vobis.
 p **D**er gram. aplatus. q **Q**ue da
 ta em ihi oib^o a sūt inter vos. cuius

formamini in nouitate sensus ve
 stri. **Lyra.** Imago enim dei ad quam su
 mus formati: deformat in nobis p pecca
 tum: sed p gratiā dei reformat. k **U**t
 probetis. **Ly.** id est experiri possitis p
 spm scdm habitantē in vobis. l **Q**ue
 sit voluntas dei bona. quātum ad in
 cipientes. n **E**t beneplacēs. quātū
 ad proficientes. o **E**t pfecta. s. tū ad
 pfectos. o **D**ico em. i. incipio vobis.
 p **D**er gram. aplatus. q **Q**ue da
 ta em ihi oib^o a sūt inter vos. cuius

XII. 2. 6.

Leui. 2. 6.

Ds. 81. 6.

A cūq; stat vel p̄dionis. a **N**on p̄sa
pere. **B**or. d̄ diuinis mysteris. b **C**
oportet sapere. **D**amas. Sino nō aude
dū ē de eo dicere vltra hęc q̄ tradita sunt
nobis a sc̄tis. p̄phetis/et a factis apl̄is et a
sanctis doctorib̄.

Ecc̄i. 3. c

C Sed sapere
ad sobrietatem
Borra. Id est sine
presumptione. vñ:
Altoza te ne que/
steris: et fortioza te
rē. sed que p̄ce/
pit tibi de illa co/
gita semp. **C** Et
vnicūq; i. debet
sape. **C** Sicut
de diuinit. **D**
em̄ dat vnum do/
nū vni/alterū alte/
ri: et idē donū dat
vni magis excellē/
ter/et alteri min̄.

Vos: nō pl̄ sapere q̄ op̄det sapere
res: sapere ad sobrietatē. Et vni
cuiq; sic de diuinit fm̄ mēsurā si
dei. Sicut em̄ i vno corpe multa
mēbra habemus: dia aut mēbra
nō eundē actū habent: itā multi
vñū corp̄ sum̄ i christo. Singl̄
i autē alter alteri mēbra: in christo
iesu domino nostro.

B

Scom̄ men/
surā fidei. q; bu/
iusmodi dona do/
nantur/ sedz q; hō
plus v̄ minus ne
retur per fidem.
C Sicut em̄ i
vno corpe. **B**or.
naturali. **C** Ad
ta mēbra ha/
bemus. disticta.
C Dia aut mē/
bra nō eundem
actum hñt. **D**oc
pater: q; oculi vi/
dēt: manus t̄gū:
pedes ambulāt rē.
C Ita multi
vñū corpus su/
mus. **B**or. i. vna
eccl̄ia. **C** In christo. i capite. **C** Si
guli aut alter rē. inuicē subministrādo:
hoc fit qñ hō id qd̄ deus sibi cōtulit: alte/
ri libētē impartit. **B**or. Corp̄ ē eccl̄ia:
caput christus/ mēbra fideles. **F**elix mē/
brū qd̄ viuit in hoc corpe sub hoc capite.

Benica. I. post octa. Epipha
ad Rom̄. XII. b. q̄si circa mediū.

Habētes do
nātes fm̄ grām q̄ n̄
data ē vobis differētes. Siue p̄
phetiā fm̄ ratioz fidei. Siue mi
nisteriū in ministrando: siue qui q̄
docet in doctrina. **Q**ui exhortat r

Habentes donationes fm̄
gratiā rē. **A**n̄ inuicē illi ep̄le
scribit. **P**aul̄ di. Sicut i vno
corpe multa habemus mēbra:
grā autē mēbra nō eundē actū habent: ita
multi vñū corp̄ su
m̄ i christo: singl̄
aut alē alteri mē/
bra rē. **T**ūc sequit̄
statim ep̄la hodiernā.
Habētes donat̄:
Qualit̄ autē ep̄la
cū euāg. hōdierno
pueniat: Est notan
dū q; i euāg. hodi
erno tangit̄ de nu/
ptijs: in quib̄ christus
in solationē
p̄uincit aquā i vi
nū mutauit: q; nu/
ptie facte sūt i cha/
na galilee: et signifi
cāt sp̄iales nupti/
as q̄s christ̄ habet
cū aīa fidelī: ad q̄s
sp̄iales nuptial re
quirunt d̄vites q̄s
ap̄ls Paul̄ i ep̄la
hodierna enūerat/
q; n̄ **H**abētes
donationes fm̄
gratiā rē. i. vos
qui habet̄ diuersa
dona et diuersa of/
ficia donata vobis
ex grā dei diuersi/
mode: vnus alteri
c̄charitate fraterna
li subministrare/et
ipartiri et cōicare
debetis sic mēbra
corpi. **C** Siue
p̄phe. fm̄ ra. fi.

C Siue p̄
phetiā fm̄ ratioz fidei. Siue mi
nisteriū in ministrando: siue qui q̄
docet in doctrina. **Q**ui exhortat r
T̄in. i. donū rōis futuroz occultoz/ sedz
q; erigit fides. **C** Siue mi. i. ministran
do. i. sacramēta. **C** Siue q̄ docet in
do. i. gratiā habet docēdi. **C** Qui ex/
hortat i exhortādo. **B**or. i. gratiā hz
exhortatiōis/ sicut mēbra cōicare. p̄imis